

PARIKKALAN OSUUSPANKIN SÄÄNNÖT

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Osuuspankin toiminimi on Parikkalan Osuuspankki

Sen kotipaikka on Parikkala.

2 § Toimiala

Osuuspankin tarkoituksena on harjoittaa jäsentensä omistamana osuuskuntamuotoisena talletuspankkina luottolaitostoimintaa jäsenten ja asiakkaiden taloudellisen menestyksen tukemiseksi.

Osuuspankin palveluita saavat käyttää muutkin kuin jäsenet.

Osuuspankki tarjoaa sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n mukaisia sijoituspalveluja.

3 § Kuuluminen OP-Pohjola-ryhmään

Osuuspankki kuuluu valtakunnalliseen OP-Pohjola-ryhmään.

4 § Osuuspankkien yhteenliittymä ja Keskusyhteisön jäsenyys

Osuuspankki kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään ("Osuuspankkien yhteenliittymä"), jonka muodostavat tämä osuuspankki ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, keskusyhteisö ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, muut keskusyhteisön jäseninä olevat jäsenluottolaitokset ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt omistavat yli puolet.

Osuuspankkien yhteenliittymän yhteenliittymälain mukaisena keskusyhteisönä toimii OP-Pohjola osk (jäljempänä Keskusyhteisö). Osuuspankki on Keskusyhteisön jäsen.

Keskusyhteisö

- valvoo yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankin toimintaa
- vahvistaa osuuspankin noudatettavaksi yleiset toimintaperiaatteet osuuspankin yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa
- antaa osuuspankille sen maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita vakavaraisuuden ja riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa

Osuuspankki on velvollinen osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun yhteenliittymälain mukaisesti.

5 § Omistajajäsenyys

Osuuspankin päätösvalta kuuluu jäsenille.

Kaikki jäsenet ovat omistajajäseniä, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki tarjoaa jäsenilleen OP-Pohjola-ryhmässä kulloinkin voimassa olevat jäsenedut.

Jäseniksi voivat liittyä OP-Pohjola-ryhmän palveluja käyttävät luonnolliset henkilöt, yhteisöt ja säätiöt.

Hallitus päättää hakemusten hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä.

6 § Kuolleen jäsenen oikeudenomistajan oikeudet

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajilla on valitsemansa edustajan kautta oikeus käyttää vainajan taloudellista oikeutta vuoden ajan kuolinpäivästä.

Kuolleen jäsenen oikeudenomistajalla, jolle oikeus tämän jäsenosuusmaksuun on siirtynyt, on oikeus jäseneksi pääsemiseen, mikäli edellytykset siihen muutoin ovat olemassa. Oikeudenomistajan, joka haluaa käyttää tätä oikeuttaan, tulee ilmoittaa siitä pankille vuoden kuluessa kuolinpäivästä.

7 § Jäsenosuus

Jokainen jäsen on velvollinen ottamaan osuuspankista yhden jäsenosuuden. Jäsenosuudesta merkintähintana maksettava jäsenosuusmaksu on sata (100) euroa.

Jäsenosuusmaksu on suoritettava kokonaisuudessaan osuuspankkiin liityttäessä.

Jos jäsenosuusmaksua korotetaan, jäsenen maksettavaksi tuleva korotus on suoritettava hallituksen määrääminä erinä ja aikoina, kuitenkin viimeistään viiden (5) vuoden kuluessa korotusta koskevan sääntömuutoksen kaupparekisteriin merkitsemisestä lukien. Jäsenelle tulevaa ylijäämää ei pidätetä jäsenosuusmaksun suorittamiseksi.

Jäsenosuusmaksun korotus voidaan suorittaa maksullisena, rahastokorotuksena tai sekakorotuksena. Rahastokorotus luetaan jäsenen puolesta maksettuun määrään jäsenosuusmaksua palautettaessa ja ylijäämää jaettaessa.

Osuuspankki voi hankkia osuuspankista eronneen ja toiseen OP-Pohjola-ryhmään kuuluvaan osuuspankkiin jäseneksi liittyneen jäsenen jäsenosuuden, jos siitä saadut varat käytetään toisen osuuspankin jäsenosuusmaksun maksamista varten, jolloin hankittu osuus katsotaan välittömästi mitätöidyksi.

Jäsenosuuden omistajalle maksetaan vastikkeena jäsenosuusmaksu. Jäsenosuuden hankkimisen edellytyksenä on, että aikaisemmin eronneilta jäseniltä eroamisjärjestyksen mukaisesti hankitut jäsenosuudet huomioon ottaen on käytettävissä jakokelpoista ylijäämää.

Muutoin jäsenosuusmaksut palautetaan jäsenyyden päätyttyä osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin ottaen kuitenkin huomioon, mitä jäljempänä 9 §:ssä sanotaan.

Jäsenosuuksien tuottamista oikeuksista ylijäämää jaettaessa määrätään sääntöjen 13 §:ssä ja oikeuksista osuuspankin purkautuessa sääntöjen 33 §:ssä.

8 § Tuotto-osuudet

1. Tuotto-osuudet ja tuotto-osuusmaksu

Jäsenosuuksien lisäksi osuuspankki voi antaa tuotto-osuuksia näiden sääntöjen mukaisesti tuotto-osuusmaksua vastaan.

Tuotto-osuuksia voidaan antaa vain osuuspankin jäsenille.

Hallitus päättää näiden sääntöjen mukaisesti tuotto-osuuksien antamisesta sekä tuotto-osuuksien ehdoista.

2. Tuotto-osuuden nimellisarvo

Yhden tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on sata (100) euroa.

3. Tuotto-osuuksien määrä

Tuotto-osuuksia voidaan antaa enintään 100 000 kappaletta.

4. Tuotto-osuuksien merkintä

Tuotto-osuuksien merkintä tapahtuu kirjallisella tai sähköisellä hakemuksella, jonka hyväksymisestä päättää hallitus tai hallituksen määräämä taho. Tuotto-osuusmaksu on maksettava hallituksen päättämänä aikana hakemuksen hyväksymisestä, joka ei saa olla seitsemää päivää pidempi. Tuotto-osuuteen liittyvät oikeudet syntyvät maksun suorittamisella.

5. Tuotto-osuuksien siirto

Tuotto-osuus voidaan siirtää vain jäsenelle. Tuotto-osuuden siirrosta on siirtäjän ja siirronsaajan yhdessä ilmoitettava osuuspankille 30 päivän kuluessa siirrosta.

6. Etuoikeus osuusannissa

Tuotto-osuus ei tuota etuoikeutta annettaviin jäsen- tai tuotto-osuuksiin.

7. Tuotto-osuuksien tuottamat oikeudet ylijäämää jaettaessa ja osuuspankin purkautuessa

Tuotto-osuuksien tuottamista oikeuksista ylijäämää jaettaessa määrätään sääntöjen 13 §:ssä ja oikeuksista osuuspankin purkautuessa sääntöjen 33 §:ssä.

8. Tuotto-osuuksien tuottamat oikeudet muutostilanteissa

Mikäli osuuspankki muutettaisiin osakeyhtiöksi, tuotto-osuudet eivät anna oikeutta osakkeisiin, vaan tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti.

Mikäli osuuspankki sulautuu toiseen osuuskuntaan tai jakautuu, tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuskuntalain mukaisesti tai ne siirtyvät toiseen osuuskuntaan. Tuotto-osuuksiin liittyvät oikeudet eivät muutu, jos osuuspankki alentaa tai vähentää tässä kohdassa tarkoitettuja tuotto-osuusmaksuja tai muita osuusmaksuja.

9 § Jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttaminen

Osuuspankki maksaa osuudenomistajalle jäsenosuuden ja tuotto-osuuden merkintähinnan palautuksen jäsenyyden päättyessä. Tuotto-osuuden merkintähinnan palautus maksetaan osuudenomistajalle myös, kun osuudenomistaja on irtisanonut osuuden.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa hallitus.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden.

Palautuksiin vaaditaan valvojan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Jäsenosuusmaksut ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuskuntalaissa, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa ja näissä säännöissä säädetyin edellytyksin.

Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuden omistajan taloudelliset oikeudet säilyvät ennallaan palautuksen suorittamiseen asti tai jälkipalautusoikeuden päättymiseen asti.

10 § Lunastusoikeus

Osuuspankin tuotto-osuudet ovat lunastusehtoisia. Osuuspankilla on oikeus lunastaa kaikki tuotto-osuudet.

Lunastusvastike on tuotto-osuudesta maksettu merkintähinta.

Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Hallituksen on ilmoitettava lunastusoikeuden käyttämisestä osuuden omistajalle samalla tavalla kuin kokouskutsusta. Lunastettavan osuuden omistajan on siirrettävä lunastettu osuus osuuspankille siirtomerkinnöin varustettuna maksua vastaan hallituksen lunastusvaatimuksessa ilmoitettuna päivänä, joka ei saa olla aikaisemmin kuin 30 päivää lunastusvaatimuksen tekemisestä.

Lunastus on ensisijassa toteutettava vapaalla omalla pääomalla ja toissijaisesti sidotulla omalla pääomalla.

Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa. Lisäksi lunastukseen vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muista lunastukseen liittyvistä seikoista päättää osuuspankin hallitus.

11 § Lisäosuudet

Ennen näiden sääntöjen rekisteröintiä annettuihin lisäosuuksiin sovelletaan 1.1.2002 voimaan tulleen osuuskuntalain mukaisia määräyksiä lisäosuuksista ja näitä sääntöjä. Yhden lisäosuuden nimellisarvo on siitä maksettu lisäosuusmaksu eli 10 euroa. Osuuspankki ei voi antaa uusia 1.1.2002 voimaan tulleen osuuskuntalain mukaisia lisäosuuksia.

Ylijäämästä voidaan maksaa lisäosuuksille korkoa, joka voi poiketa muille osuuksille maksettavasta korosta.

Edustajiston kokous voi päättää lisäosuuksien määrän vähentämisestä palautusta vastaan tai niistä maksetun määrän alentamisesta maksua vastaan.

Osuuspankin purkautuessa selvitystilan tai konkurssin kautta kertyneet lisäosuusmaksut palautetaan ennen muita osuusmaksuja tai, jos varat eivät siihen riitä, se osa lisäosuusmaksuista, mikä kullekin suoritetujen lisäosuusmaksujen suhteen mukaisesti laskien tulee.

Osuuspankin sulautuessa toiseen osuuspankkiin, jakautuessa tai muuttuessa osakeyhtiöksi osuuspankki voi irtisanoa lisäosuudet.

Muutoin lisäosuudet tuottavat soveltuvin osin osuuksia vastaavat oikeudet kun osuuspankki sulautuu, jakautuu, muutetaan osakeyhtiöksi tai poistetaan muusta syystä rekisteristä.

Lisäosuudet eivät tuota oikeutta pankin säästövaroihin sitä purettaessa taikka kun varoja palautetaan tai jaetaan muulla kuin edellä tässä pykälässä mainitulla tavalla.

Jos irtisanottua lisäosuusmaksua ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista. Lisäosuusmaksu palautetaan kuuden kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Lisäosuudelle maksetaan korkoa siihen asti, kun se on osuuskuntalain mukaan nostettavissa.

Lisäosuudet voidaan muuntaa 8 §:ssä tarkoitetuiksi tuotto-osuuksiksi. Yhtä tuotto-osuutta kohden on käytettävä nimellisarvoltaan sama määrä lisäosuuksia. Lisäosuuden omistajan on haettava osuuksien muuntao kirjallisesti hallitukselta. Hallitus päättää hakemusten hyväksymisestä tai hyväksymismenettelystä ja hyväksymisen edellytyksistä. Lisäosuudet katsotaan muunnetuksi tuotto-osuuksiksi, kun osuudenomistajan hakemus osuuksien muuntamiseksi on hyväksytty.

12 § Rahastot

Osuuspankilla on oltava vararahasto.

Vararahastoa saadaan käyttää vain osuuspankin tappioiden kattamiseen siltä osin kuin jakokelpoinen ylijäämä ei siihen riitä.

Osuuspankilla voi olla vararahaston lisäksi muitakin rahastoja.

13 § Ylijäämän jakaminen

Osuuspankin vapaan oman pääoman määrästä, josta on vähennetty vararahastoon siirrettävä määrä, voidaan maksaa jäsenosuusmaksuille ja tuotto-osuusmaksuille sekä lisäosuusmaksuille korkoa ottaen kuitenkin huomioon, mitä osuuskuntalaissa ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa on määrätty jakokelpoisesta ylijäämästä. Maksettavasta korosta ja sen määrästä päättää edustajisto. Ylijäämän jaosta päätettäessä noudatetaan osuuspankin varojenjakoa koskevista säännöksistä sekä vakavaraisuus- ja muusta sääntelystä tulevia rajoituksia.

Tuotto-osuuksille maksettava vuotuinen korko voi poiketa jäsen- ja lisäosuuksille maksettavasta korosta, mikäli osuuspankkeja koskeva vakavaraisuus- tai muu sääntely ei sitä rajoita tai estä.

Myös palautettavaksi vaadituille jäsen-, tuotto- ja lisäosuuksille maksetaan korkoa näiden sääntöjen mukaan. Tilivuoden aikana suoritetuille osuuksille korkoa voidaan maksaa suorituspäivästä lukien.

Korko voidaan maksaa rahana tai OP-Pohjola-ryhmän rahastoyhtiöiden hallinnoimien rahastojen osuuksina.

Jäsenosuuksien ja tuotto-osuuksien korko maksetaan 6 kuukauden kuluessa ylijäämän jakoa koskevasta päätöksestä. Jäsen- ja tuotto-osuuksien korko siltä vuodelta, jonka päätyttyä jäsenosuusmaksu, lisäosuusmaksu tai tuotto-osuusmaksu on palautettu, maksetaan seuraavan koronmaksun yhteydessä.

Jos käyttämätöntä ylijäämää on vielä koron maksun jälkeen, se siirretään joko kokonaan tai osaksi vararahastoon tai käyttö- tai muuhun rahastoon taikka jätetään käyttämättömänä ylijäämään.

14 § Edustajisto

Osuuspankin jäsenten päättämisvaltaa käyttää jäsenten keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 15 ja enintään 25 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrätyllä tavalla suhteellista vaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi hallintoneuvoston päättämänä ajankohtana.

Jäsenet osallistuvat edustajiston valintaa koskevaan äänestykseen joko postitse tai sähköisen vaalipalvelun avulla. Äänestys voidaan toteuttaa myös yhdistelmävaalina. Keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia toimista, joilla jäsenten osallistuminen äänestykseen ja vaalisalaisuus sekä ääntenlaskennan oikeellisuus voidaan riittävällä tavalla turvata.

Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluita käyttävä jäsen, joka on hyväksytty jäseneksi vähintään 4 kalenterikuukautta ennen äänestyksen alkamista ja joka vaalin alkaessa on täysivaltainen.

Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole:

- osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva; tai
- osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

15 § Edustajien toimikausi ja eroamisjärjestys

Edustajan toimikausi alkaa vaalivuonna valinnan päättyessä ja päättyy seuraavana vaalivuonna edustajien valinnan päättyessä.

Jos edustajan toimi päättyy kesken toimikauden tai jos edustaja tulee valituksi hallintoneuvoston tai hallituksen jäseneksi taikka jos edustaja menettää jäsenyytensä osuuspankissa, tulee hänen tilalleen vaalijärjestyksen mukaisesti määräytyvä varaedustaja.

16 § Edustajiston kokoukset

Varsinainen edustajiston kokous pidetään kerran vuodessa hallituksen määrämänä päivänä ennen toukokuun loppua.

Ylimääräinen edustajiston kokous pidetään, milloin hallitus tai hallintoneuvosto katsoo sen tarpeelliseksi tai milloin se on muuten lain mukaan pidettävä.

Edustajisto valitsee puheenjohtajan kokouskohtaisesti.

Kokoukset pidetään osuuspankin kotipaikassa, jollei hallitus tai hallintoneuvosto yksittäistapauksessa määrää kokouspaikaksi toista paikkakuntaa Suo-

messä. Edustajiston jäsenet eivät saa osallistua kokoukseen postin taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla.

17 § Varsinainen edustajiston kokous

Varsinaisessa edustajiston kokouksessa käsitellään seuraavat asiat

- 1 esitetään tilinpäätös ja toimintakertomus, konsernitilinpäätös, tilintarkastuskertomus sekä hallintoneuvoston lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta
- 2 päätetään tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta;
- 3 päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle edelliseltä tilikaudelta;
- 4 päätetään taseen osoittaman ylijäämän käyttämisestä;
- 5 määrätään edustajien, hallintoneuvoston puheenjohtajan ja jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
- 6 vahvistetaan hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ottaen huomioon näiden sääntöjen 19 §:n 1 momentin määräykset ja valitaan tarvittavat jäsenet hallintoneuvostoon;
- 7 valitaan näiden sääntöjen 29 §:ssä tarkoitettu tilintarkastaja ja mahdollinen varatilintarkastaja,
- 8 käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

18 § Kokouskutsu ja ilmoitukset jäsenille

Edustajiston kokouksen kutsuu kokoon hallitus.

Kokouskutsu on sisällöltään ja määräajoiltaan toimitettava osuuskuntalain mukaisesti.

Kokouskutsu on lähetettävä kaikille edustajille kirjallisesti tai sähköisesti sillä osoitteella, jonka he ovat ilmoittaneet hallitukselle.

Lakisääteiset ilmoitukset jäsenille on julkaistava hallituksen määräämässä jäsenten keskuuteen leviävässä lehdessä taikka lähetettävä kaikille jäsenille kirjallisesti tai sähköisesti sillä osoitteella, jonka he ovat ilmoittaneet osuuspankille.

19 § Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 8 ja enintään 14 jäsentä, jotka valitaan osuuspankin jäsenistä ja joiden tulee edustaa monipuolisesti jäsenkuntaa.

Jäsenten lukumäärä vahvistetaan vuosittain varsinaisessa edustajiston kokouksessa. Lukumäärää ei voida alentaa enempää kuin jäseniä samana vuonna on erovuorossa.

Hallintoneuvoston jäsenenä ei saa toimia:

- osuuspankin hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja tehtävässä oloaikanaan tai tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana
- osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva henkilö.

Hallintoneuvoston jäsenen toimikausi alkaa valinnasta päättäneen edustajiston kokouksen päättyessä ja päättyy kolmantena kalenterivuonna uuden valinnan toimittavan edustajiston kokouksen päättyessä.

Hallintoneuvostosta eroaa vuosittain kolmannes tai kahtena ensimmäisenä vuotena kolmannesta lähinnä oleva luku ja kolmantena vuotena loput, aluksi arvan ja sitten vuoron mukaan. Kesken vaalikautta valitun hallintoneuvoston jäsenen toimikausi päättyy samanaikaisesti kuin hänen edeltäjänsä toimikausi olisi päättynyt.

Hallintoneuvoston jäsenen yläikäraja on 65 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän edustajiston kokouksen loppuun.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä kutsuu itselleen sihteerin. Kumpaisenkin puheenjohtajan ollessa estyneenä valitaan kokouksessa saapuvilla olevista hallintoneuvoston jäsenistä kokoukselle puheenjohtaja.

20 § Hallintoneuvoston kokoukset

Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajan tai tämän ollessa estyneenä varapuheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat vaativat tai hallitus sitä pyytää, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä. Päätökseksi tulee, sekä asiassa että vaalissa, se mielipide, jota enemmistö on kannattanut tai johon puheenjohtaja äänten mennessä tasan on yhtynyt, paitsi puheenjohtajan vaalissa, jossa ratkaisee arpa.

Hallintoneuvoston kokouksesta laaditaan pöytäkirja, johon merkitään läsnäolijat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä erimielisyyksien sattuessa tapahtunut äänestys.

Pöytäkirjan allekirjoittavat puheenjohtaja, vähintään yksi hallintoneuvoston siihen valitsema jäsen sekä sihteeri.

21 § Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston on valvottava hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa.

Hallintoneuvoston on erityisesti:

- 1 vuosittain vahvistettava hallituksen jäsenten lukumäärä ja valittava tarvittava määrä jäseniä hallitukseen ja määrättävä heidän palkkionsa; tarvittaessa hallintoneuvoston on vapautettava hallituksen jäsenet;
- 2 hallitusta kuultuaan valittava tointa hakeneista osuuspankille toimitusjohtaja ja vapautettava toimitusjohtaja sekä määrättävä toimitusjohtajalle sijainen. Ennen kuin toimitusjohtajan toimi täytetään tai toimitusjohtaja vapautetaan tehtävästään, on asiasta hankittava lausunto keskusyhteisöltä;
- 3 vahvistettava osuuspankin toimintaa koskeva ohjesääntö asioista, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä sekä hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä tehtävänjaosta;
- 4 vahvistettava pankin sisäistä valvontaa sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet;
- 5 valittava keskuudestaan pankin hallintoa valvomaan vähintään kaksijäseninen tarkastusvaliokunta, jolle on toimitettava pankkia koskevat viranomaisten, keskusyhteisön, tilintarkastajan sekä muut tarkastuskertomukset ja jonka on esitettävä havaintonsa niistä ja muusta pankin hallinnosta ainakin kerran vuodessa hallintoneuvostolle;
- 6 annettava varsinaiselle edustajiston kokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- 7 vaalivuonna määrättävä edustajiston jäsenten lukumäärä edellä mainituissa rajoissa sekä nimettävä keskusvaalilautakunta.

22 § Hallitus

Osuuspankkia edustaa ja sen toimintaa johtaa hallitus paitsi, mikäli osuuspankin toiminnan välitön johto on lain tai näiden sääntöjen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä.

Hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsevat 3-6 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin jäseniä. Muu osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva henkilö kuin osuuspankin toimitusjohtaja ei saa toimia hallituksen jäsenenä. Osuuspankin toimitusjohtajana toiminut henkilö ei saa toimia hallituksen jäsenenä tehtävänsä päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Hallituksen jäsenen toimikausi alkaa valinnasta päättäneen hallintoneuvoston kokouksen päättyessä ja päättyy seuraavana kalenterivuonna uuden hallituksen valinnan toimittavan hallintoneuvoston kokouksen päättyessä.

Ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa.

Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa pankkia sellaisessa asiassa, joka 1 momentin mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan on hallintoneuvoston määräämä toimitusjohtajan sijainen.

27 § Edustamisoikeus

Osuuspankkia edustavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja yhdessä.

Hallitus voi lisäksi antaa nimetyille henkilöille oikeuden edustaa osuuspankkia kaksi yhdessä tai kukin erikseen yhdessä 1 momentissa mainitun henkilön kanssa.

28 § Tilikausi ja tilinpäätös

Osuuspankin tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös ja toimintakertomus, hallintoneuvoston niistä antama lausunto ja muut tarvittavat asiakirjat on jätettävä tilintarkastajille tarkastettavaksi vähintään kuukautta ennen varsinaista edustajiston kokousta, kuitenkin viimeistään helmikuun loppuun mennessä.

29 § Tilintarkastus

Edustajiston on vuosittain valittava pankille yksi Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastajien ja varatilintarkastajien toimikausi alkaa valinnasta päättäneen edustajiston kokouksen päättyessä ja päättyy uuden tilintarkastajan toimikauden alkaessa. Osuuspankin tilintarkastajan on kultakin tilikaudelta annettava varsinaiselle edustajiston kokoukselle tilintarkastuskertomus. Kertomus on luovutettava pankin hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä edustajiston kokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi.

30 § Toisen liikeyrityksen hallintoon kuuluminen

OP-Pohjola-ryhmän ulkopuolisen luottolaitoksen, vakuutusyhtiön, sijoituspalveluyrityksen, maksulaitoksen, kiinteistönläilyliikkeen tai jonkin muun OP-Pohjola-ryhmän kanssa samalla toimialalla toimivan yrityksen hallintoon osallistuminen on kiellettyä toimitusjohtajalta, tämän sijaiselta ja kaikilta hallintohenkilöiltä. Tällaisena yrityksenä ei kuitenkaan pidetä OP-Pohjola-ryhmän strategisia yhteistyökumppaneita, vaikka ne toimisivatkin samalla toimialalla.

Hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja tämän sijaisen kuulumisen muun ulkopuolisen, elinkeinotoimintaa harjoittavan liikeyrityksen hallintoon edellyttää hallituksen suostumusta.

31 § Jäsenen eroaminen ja erottaminen

Jäsenellä on oikeus erota osuuspankista ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle. Jäsenen katsotaan eronneen, kun ilmoitus siitä on tullut osuuspankille.

Jäsen voidaan erottaa osuuspankista

- 1 jos jäsen ei ole täyttänyt jäsenyydestä johtuvia velvollisuuksiaan osuuspankkia kohtaan;
- 2 jos jäsen ei ole täyttänyt sitoumuksiaan osuuspankille;
- 3 jos jäsen on aiheuttanut osuuspankille huomattavaa vahinkoa tai muutoin ilmeisesti toiminut sen etujen ja tarkoituserien vastaisesti tai asetettu konkurssiin;
- 4 jos jäsen ei ole käyttänyt hyväkseen osuuspankin palveluksia erottamista lähinnä edeltävän vuoden aikana.

Jäsenen erottamisesta päättää hallitus. Erottamispäätös voidaan saattaa edustajiston kokouksen tutkittavaksi.

Jäsenelle on ilmoitettava erottamisaikomuksesta vähintään kuukautta ennen erottamispäätöksen tekemistä.

Jäsenyyden lakattua oikeus ylijäämään ja muihin varoihin sekä jäsenetuihin päättyy, kun osuuskunta on vastaanottanut eroilmoituksen tai erottamispäätös on tehty. Jäsen-, lisä- ja tuotto-osuudelle maksetaan kuitenkin korkoa siihen asti, kun se on osuuskuntalain mukaan nostettavissa.

32 § Osuuspankin lahjoitukset

Edustajiston kokous voi päättää lahjan antamisesta yleishyödylliseen tai siihen rinnastettavaan tarkoitukseen, jos lahjoituksen määrää voidaan käyttötarkoitukseen sekä osuuspankin tilaan ja muihin olosuhteisiin katsoen pitää kohtuullisena. Hallitus saa käyttää sanottuun tarkoitukseen varoja, joiden merkitys osuuspankin tila huomioon ottaen on vähäinen.

33 § Varojen jakaminen osuuspankin purkautuessa

Osuuspankin purkautuessa palautetaan ensin sääntöjen 11 §:ssä mainitut lisäosuusmaksut, tämän jälkeen sääntöjen 7 §:n mukaiset jäsenosuusmaksut ja 8 §:n mukaiset tuotto-osuusmaksut yhtäläisellä etuoikeudella, minkä jälkeen jäljelle jäävä netto-omaisuus on käytettävä keskusyhteisön hallintoneuvoston päättämällä tavalla OP-Pohjola-ryhmän yhteisvastuu huomioon ottaen ja alueperiaatetta noudattaen OP-Pohjola-ryhmän hyväksi.

34 § Välimiesmenettely

Riidat toiselta puolen osuuspankin ja toiselta puolen hallintoneuvoston, hallituksen tai niiden jäsenen, toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen, tilintarkastajan, varatilintarkastajan tai selvitysmiehen välillä ratkaistaan sikäli, kuin

riidan perustana on henkilön toimiminen edellä tarkoitetussa asemassa, välimiesmenettelyä noudattaen niin kuin siitä annetussa laissa säädetään.

Välimiehiä on oltava kolme, joista kumpikin asianosainen valitsee yhden ja joista kolmannen, joka toimii puheenjohtajana, valitsee keskusyhteisön pyynnöstä Keskuskauppakamarin välityslautakunta. Ellei asianosainen saatuaan tiedon toisen asianosaisen toimittamasta välimiehen vaalista, seitsemän päivän kuluessa toimita omaa vaaliaan ja ilmoita siitä vastapuolelleen, toimittaa keskusyhteisön pyynnöstä Keskuskauppakamarin välityslautakunta vaalin asianosaisen puolesta.

PARIKKALAN OSUUSPANKIN EDUSTAJISTON VAALIJÄRJESTYS

1 § Vaalien aika ja äänestystapa

Parikkalan Osuuspankin sääntöjen 14 §:ssä mainittu edustajiston jäsenten vaali toimitetaan osuuspankin jäsenten äänestyksellä suhteellista vaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi hallintoneuvoston päättämänä ajankohtana.

Vaalit toimitetaan hallintoneuvoston päättämällä tavalla joko postitse tai sähköisen vaalipalvelun avulla. Äänestys voidaan toteuttaa myös näiden yhdistelmänä. Jäsenten osallistuminen äänestykseen ja vaalisalaisuuden säilyminen sekä ääntenlaskennan oikeellisuus tulee riittävällä tavalla turvata.

2 § Äänioikeus

Äänioikeus on jokaisella osuuspankin jäsenellä, joka on hyväksytty jäseneksi vähintään 4 kalenterikuukautta ennen äänestyksen alkamista ja joka on vaalin alkaessa edelleen jäsenenä.

Äänioikeus on vain jäsenellä. Kullakin jäsenellä on vaalissa yksi ääni. Henkilöjäsen ei voi äänestää toisen henkilöjäsenen puolesta valtakirjaa käyttäen.

3 § Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen edustajistoon on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä jäsen, joka on hyväksytty jäseneksi vähintään 4 kalenterikuukautta ennen äänestyksen alkamista ja joka vaalin alkaessa on täysivaltainen.

Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole:

- osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva; tai
- osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

4 § Keskusvaalilautakunta

Osuuspankin hallintoneuvosto nimittää viimeistään vaalivuonna kesäkuun loppuun mennessä sinä vuonna toimitettavien vaalien keskusvaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen ollessa estynyt varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä ovat saapuvilla

5 § Yleistiedotus jäsenille edustajiston vaaleista

Vaalitoimituksien toimeenpanosta ja ajasta, jäsenalueiden rajoista ja jäsenalueilta valittavien edustajien lukumäärästä ja ehdokaslistojen jättämisestä ilmoitetaan osuuspankin jäsenille keskusvaalilautakunnan päättämällä tavalla

kirjallisesti, sähköisesti tai julkaisemalla siitä ilmoitus jäsenten keskuuteen leviävässä lehdessä tai sähköisessä kanavassa. Lisäksi jäseniä on kehotettava tarvittaessa tarkistamaan jäsenluettelossa oleva jäsenalueensa ja postiosoitteensa, joilla äänestysliput lähetetään.

6 § Ehdokaslista

Vähintään kolme (3) äänioikeutettua osuuspankin jäsentä on oikeutettu esittämään vaalia varten ehdokaslistan, jossa tulee olla mainittuna ehdokkaita vähintään kaksi ehdokasta ja enintään kaksi kertaa edustajiston jäsenten lukumäärä.

Osuuspankin jäsen voi olla allekirjoittajana vain yhdessä ehdokaslistassa. Mikäli hän on allekirjoituksellaan kannattanut useampaa ehdokaslistaa, keskusvaalilautakunnan tulee poistaa hänet niistä kaikista. Allekirjoittajista yhden tulee olla merkittynä postiosoitteineen ehdokaslistan asiamieheksi ja yhden tämän varamieheksi. Keskusvaalilautakunnan jäsen ei voi toimia ehdokaslistan asiamiehenä. Ehdokaslistan allekirjoittaja ei voi olla ehdokkaana.

Ehdokaslistassa on selvästi mainittava jokaisen ehdokkaan etu- ja sukunimet sekä enintään kahta ilmaisuä käyttäen arvo, ammatti tai toimi sekä asuinpaikka. Lisäksi ehdokaslistaan on liitettävä ehdokkaiden antama kirjallinen suostumus ehdokkaaksi. Suostumus voidaan toimittaa keskusvaalilautakunnalle myös sähköisesti.

Sama henkilö saa olla ehdokkaana vain yhdessä ehdokaslistassa. Mikäli hänet on asetettu ehdokkaaksi useampaan ehdokaslistaan, keskusvaalilautakunnan tulee antaa tästä tieto niiden ehdokaslistojen asiamiehille, joissa hänet on merkitty ehdokkaaksi. Ehdokas itse ratkaisee, mille listalle hänet lopullisesti jätetään. Hän on myös oikeutettu jättämään sen ko. asiamiesten yksimielisesti päätettäväksi. Mikäli kumpaakaan menettelyä ei ole käytetty, tulee keskusvaalilautakunnan ratkaista asia arpomalla. Asiamiehet toimittavat ehdokaslistat kirjallisena keskusvaalilautakunnalle jäsenkunnalle annetun tiedotuksen edellyttämänä aikana. Ehdokaslista voidaan toimittaa keskusvaalilautakunnalle myös sähköisesti.

7 § Keskusvaalilautakunnan valmistelevat toimenpiteet

Keskusvaalilautakunnan on kirjattava ehdokaslistat vastaanotetuiksi ja merkittävä niihin juokseva numerotunnus vastaanottojärjestyksessä. Keskusvaalilautakunnan tulee viipymättä ehdokaslistojen jättöajan päätyttyä tarkastaa ne. Siinä tapauksessa, että jollakin ehdokaslistalla olevien ehdokkaiden määrä on suurempi kuin 6 §:n 1 momentin mukainen ehdokasmäärä, on keskusvaalilautakunnan tehtävänä, ennen listojen muuta käsittelyä, arpomalla poistaa ylimääräiset nimet.

Mikäli jokin lista havaitaan osuuspankin sääntöjen tai edustajiston vaalijärjestyksen perusteella puutteelliseksi, on tieto siitä todistettavasti lähetettävä tai annettava ehdokaslistan asiamiehelle seitsemän päivän kuluessa listojen jättöajan päättymisestä. Asiamiehellä on sen jälkeen seitsemän päivän kuluessa tiedon lähettämisestä tai antamisesta oikeus korjata ilmoitustaan siltä

osin, joista huomautus on tehty. Oikaisua ei saa tehdä siinä tapauksessa, että allekirjoittajina ei ole vaalijärjestyksen edellyttämää jäsenmäärää tai jos ehdokaslista on jätetty määräajan jälkeen. Keskusvaalilautakunnan tulee asiamiehelle ilmoitetun korjausajan päätyttyä tarkastaa lopullisesti ehdokaslistat, joista edelleenkin sääntöjen ja vaalijärjestyksen vastaiset listat hylätään ja vaalijärjestyksen mukaiset listat hyväksytään äänestykseen otettaviksi.

Hyväksytyille ehdokaslistoille annetaan jäsenalueittain arvonnalla perusteella tunnuksiksi isot kirjaimet aakkosjärjestyksessä. Listojen arpomisen jälkeen niissä olevat ehdokkaat asetetaan listoittain aakkosjärjestykseen ja ehdokkaille annetaan juokseva numero alkaen ensimmäiseksi arvotun jäsenalueen lista A:n ensimmäisen ehdokkaan numerosta kaksi ja päättyen viimeiseksi sattuvan listan viimeiseksi asetetun ehdokkaan numeroon. Ehdokas ei voi peruuttaa ehdokkuuteen liittyvää suostumustaan, kun keskusvaalilautakunta lopullisesti on hyväksynyt ja aakkostanut ehdokaslistat ja numeroinut ehdokkaat.

8 § Tiedotus vaalin toimeenpanosta ja ohjeet äänestystä varten

Hyväksytyt ehdokaslistat äänestysohjeineen ja äänestyslippu palautuskuoriin on lähetettävä suljetussa kirjekuoressa osuuspankin äänioikeutetuille jäsenille jäsenluettelon mukaisilla postiosoitteilla niin hyvissä ajoin, että ne ovat perillä viimeistään äänestysajan alkaessa. Samassa tiedonannossa jäsenille on ilmoitettava vaalin aika ja tarpeelliset ohjeet äänestystä varten.

Jos edustajistovaalit järjestetään joko osaksi tai kokonaan sähköisen vaalipalvelun avulla, voidaan ehdokaslistat äänestysohjeineen sekä vaalin aika ja tarpeelliset ohjeet äänestystä varten julkaista myös internetissä osuuspankin verkkosivuilla. Keskusvaalilautakunta voi päättää, että tätä tiedonantomenettelyä voidaan keskusvaalilautakunnan tarkemmin määritellyin edellytyksin pitää riittävänä niiden jäsenten osalta, joilla on mahdollisuus sähköiseen asiointiin.

Keskusvaalilautakunta voi päättää, ettei vaalia ole tarpeen toimittaa, jos ehdokkaita ei ole enempää kuin valittavien määrä.

9 § Äänestäminen

Äänestys tapahtuu hallintoneuvoston päättämällä tavalla postin välityksellä ja/tai sähköistä vaalipalvelua käyttäen.

Keskusvaalilautakunta hyväksyy äänestyksessä käytettävät menettelytavat.

Mikäli jäsen vähintään 5 päivää ennen vaalitoimituksen päättymistä luotettavasti osoittaa, että

- hän ei ole saanut äänestysasiakirjoja,
- äänestysasiakirjat ovat virheelliset,
- äänestysasiakirjat ovat hävinneet tai turmeltuneet tai
- hänellä ei ole mahdollisuutta sähköiseen äänestykseen,

keskusvaalilautakunta voi pyynnöstä antaa hänelle uudet äänestysasiakirjat. Jäsenen on henkilökohtaisesti noudettava äänestysasiakirjat keskusvaalilautakunnan ilmoittamasta osuuspankin toimipaikasta ja samalla palautettava turmeltunut tai virheellinen äänestyslippu.

Äänestäminen postivaalissa tapahtuu siten, että jäsen merkitsee äänestyslipussa olevaan ympyrään selvästi sen ehdokkaan numeron, jonka hyväksi hän antaa äänensä. Äänestäjä ei saa tehdä äänestyslippuunsa muuta kuin edellä mainitun merkinnän.

Äänestysohjeiden mukaisesti äänestyslippu on postitettava suljetussa palautuskuoressa kuoreen merkittyyn osoitteeseen. Vaalin kesto, joka on samalla virallinen äänestyslippujen palautusaika, on määrättävä 10 - 14 päivän pituiseksi. Äänestyslippu katsotaan ajoissa jätetyksi, mikäli se on jätetty postin kuljetettavaksi viimeistään viimeisenä äänestyspäivänä.

Sähköistä vaalipalvelua käytettäessä keskusvaalilautakunnan on annettava äänestysohjeet, jotka turvaavat äänioikeuden ja äänten laskennan oikeellisuuden.

10 § Äänten laskentaa edeltävät toimenpiteet

Keskusvaalilautakunnan on äänestysajan päätyttyä huolehdittava siitä, että äänten laskenta suoritetaan luotettavalla tavalla ja viipymättä.

Äänioikeutetuista jäsenluettelon perusteella tehtyyn vaaliluetteloon tehdään merkintä äänioikeuden käyttämisestä. Ellei äänestäjän henkilöllisyys ole luotettavalla tavalla selvitettävissä, palautuskuori erotetaan omaan ryhmäänsä ja pidetään suljettuna. Nämä äänestysliput katsotaan mitättömiksi.

Postiäänestyksessä käytetty äänestyslippu on mitätön myös, jos

- äänestyslippuun on merkitty useamman kuin yhden ehdokkaan numero
- äänestyslippuun on tehty nimikirjoitus tai muu asiaton merkintä
- äänestyslipusta ei selvästi ilmene, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut
- äänestykseen on käytetty muuta kuin keskusvaalilautakunnalta saatua äänestyslippua
- äänestyslippu palautetaan muussa kuin jäsenelle vaalitoimitusta varten toimitetussa palautuskuoressa taikka,
- äänestysasiakirjat ovat saapuneet liian myöhään.

Annetun äänen mitätöinnin ratkaisee lopullisesti keskusvaalilautakunta.

11 § Äänten laskenta

Hyväksytyistä äänistä lasketaan jokaisen ehdokkaan saama äänimäärä sekä jokaisen ehdokaslistan saama yhteinen äänimäärä.

Ehdokaslistan eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen listan koko äänimäärän, toiseksi eniten saanut puolet, kolmanneksi eniten saanut kolmasosan jne. Mikäli saman ehdokaslistan ehdokkaiden äänimäärät ovat yhtä suuret, ratkaistaan näiden keskinäinen järjestys keskusvaalilautakunnan toimesta arpomalla.

Saatujen vertauslukujen mukaan, niiden suuruusjärjestyksessä merkitään ehdokkaat edustajiksi ja jokaiselta ehdokaslistalta, jolta edustaja on tullut valituksi, lähinnä seuraavat vertauslukujen perusteella ehdokaslistansa vara-edustajiksi. Jos ehdokkaiden vertausluvut ovat yhtä suuret, ratkaistaan näiden järjestys keskusvaalilautakunnan toimesta arpomalla.

Mikäli ehdokaslistalla ei ole tarvittavaa varaedustajaa, katsotaan tällöin vara-edustajaksi saman jäsenalueen suurimman vertausluvun saanut valitsematta jäänyt ehdokas.

12 § Vaalien tuloksen julkistaminen

Keskusvaalilautakunta julkistaa vaalin tuloksen jäsenille kirjallisesti, sähköisesti tai julkaisemalla siitä ilmoituksen jäsenten keskuuteen leviävässä lehdessä tai sähköisessä kanavassa. Keskusvaalilautakunta ilmoittaa valituille edustajiston jäsenille valituksi tulemisesta mahdollisimman pian kirjallisesti tai sähköisesti, kuitenkin viimeistään 14 päivän kuluessa vaalin päättymisestä.